

Riktlinje angående kastration av katt

Den 26 januari 2015 fastställde Smådjurssektionens Normgrupp riktlinjer angående kastration av katt. Riktlinjen reviderades i oktober 2017.

Bakgrund

Problemet med oönskade kattungar och därmed en överpopulation av katter delar vi i Sverige med resten av världen. Kastration är en viktig åtgärd för att minska förekomsten av hemlösa katter.

I Sverige har tidigare norm angett sex månader som lägsta rekommenderade kastrationsålder. I många andra länder tillämpas kastration vid en lägre ålder. Det finns ett flertal studier som visar att kastration före sex månaders ålder inte innebär några ökade risker eller komplikationer för katten jämfört med kastration efter sex månaders ålder (1, 5, 6). Internationella veterinärmedicinska organisationer som The Cat Group, BSAVA, AAFP, AVMA och AAHA stödjer också kastration av katter av båda könen före sex månaders ålder. Kastration (gonadektomi) innebär att könskörtlarna avlägsnas. Hos hankatt avlägsnas testiklarna (orkidektomi) och hos honkatt avlägsnas äggstockarna (ovariektomi) eller både äggstockar och livmoder (ovariehysterektomi).

Fördelar med kastration

Kastrerade katter producerar inte avkommor och det föds därmed färre oönskade kattungar. Studier visar att kastrerade katter lever längre, har bättre hälsa och mer sällan drabbas av skador (4, 6). Risken för juvertumörer och andra sjukdomar i reproduktionsorgan elimineras eller minskas avsevärt (3, 4). Kastrerade katter revirmarkerar i mindre omfattning, vilket underlättar att hålla hankatter som husdjur (6).

Nackdelar med kastration

Intra- och postoperativa komplikationer kan förekomma. Kastration medför en ökad benägenhet att utveckla övervikt, och därmed sjukdomar kopplade till övervikt, som t ex diabetes (2, 4).

Ålder vid kastration

För elektiva ingrepp som kastration är det en fördel om katten är vaccinerad. Ett vaccinationsskydd kan i normalfallet förväntas finnas vid lägst fyra månaders ålder för katter som vaccineras enligt gängse svenska rekommendationer. Därmed rekommenderas också fyra månader som lägsta lämplig ålder för kastration av katt. Undantag från fyramånadersregeln kan göras för t ex katthemskatter, om tidig kastration underlättar för omplacering.

Det kirurgiska ingreppet vid kastration av pediatrika patienter anses säkert att utföra, men speciell hänsyn kan krävas vid val av anestesi och operationsteknik (2, 6).

Kastration före könsmognad försenar slutningen av skelettets tillväxtzoner och kan ge en ökad längd på rörbenen (4). Inget samband har kunnat påvisas mellan risken för epifysfakturer och tidig kastration (6).

Normgruppens rekommendation

Normgruppen rekommenderar att alla katter som inte är tänkta att användas i avel i normalfallet ska kastreras, och stödjer kastration av katt från lägst fyra månaders ålder (eller tidigare vid särskilda behov).

Referenser

1. Howe LM. Long-term outcome of gonadectomy performed at an early age or traditional

- age in cats. J Am Vet Med Assoc, 2000, 217, 11, 1661-1665.
2. Howe LM. Short-term results and complications of prepubertal gonadectomy in cats and dogs. J Am Vet Med Assoc, 2007, 211, 57-62.
 3. Overley B, Shofer FS, Goldschmidt MH et al. Association between ovariohysterectomy and feline mammary carcinoma. J Vet Intern Med, 2005, 19, 560-563.
 4. Reichler IM. Gonadectomy in cats and dogs: a review of risks and benefits. Reprod Domest Anim, 2009, 44, Suppl 2, 29-35.
 5. Root Kustritz MV. Determining the optimal age for gonadectomy of dogs and cats. J Am Vet Med Assoc, 2007, 231, 11, 1665-1675.
 6. Spain CV, Scarlett JM & Houpt KA. Long-term risks and benefits of early-age gonadectomy in cats. J Am Vet Med Assoc, 2004, 224, 3, 372-379.

Kontaktperson för normen:

Sammanställande i Normgruppen